

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socialno demokratične stranke.

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak
dan opoldne.

Naročnina po pošti z dostavljanjem na dom
za celo leto K 36.—, za pol leta K 18.—, za
četrt leta K 9.—, za mesec K 3.—. Za Nem-
čijo celo leto K 40.—, za ostalo tujino in
Ameriko K 48.—

Posamezna številka 14 vin.

Št. 90.

V Ljubljani, sobota dne 20. aprila 1918.

Leto II.

Boj za svetovno vlado.

Najdržnejša fantazija imperializma se ni upala nikdar sanjati o možnostih, kakršne postajajo sedaj resnične. Razpad ruske armade je prevrnil vse razmere moči v Evropi in je povzdignil moč Nemčije, kakor ni nihče mislil. Dočim na zahodu nemške armade nazaj potiska velikanse armade Anglije in Francije, stoje na vzhodu nemške čete pred Helsingforsom, pred Harkovom, v Odesi, obenem so nemški bataljoni bore pred Jeruzalemom. Nemški imperializem ni nikdar sanjal: neoporečna vlada Nemčije v Evropi, nemški imperij od Severnega ledenega morja do Perzijskega morjskega zaliva.

Mir v Brestu Litovskem je potegnil Finsko, Estonsko, Livonsko, Kursko, Litevsko, Belo Rusijo, Poljsko in Ukrajino v nemško odvisnost. Od finskega obrežja ledenega morja in Belega morja, do ukrajinskega obrežja Črnega morja se razteza čez naseljevalno ozemlje šestdesetih milijonov duš, preko tal sedmih narodov ozemlje, kjer načeljuje nemški višji komando. Tam naj bi se ustanovile male in srednje države, ki bi se s političnimi, gospodarskimi in vojaškimi pogodbami trajno zvezale z Nemčijo. Nato naj bi se naslanjala Rumunija, kjer si Nemčija zagotovi oljate vrele, železnice in pristanišča, in končno Turčija, kjer so že v mirnem času nemški častniki vežbali armado, nemški uradniki organizirali upravo in nemški kapitalisti gradili železnice. Tako naj bi na vzhodu ostal nepregleden prostor podložen nemškemu vplivu. Tam, na Litovskem in v Beli Rusiji, na Poljskem in v Ukrajini je neizpolnjen rezervar potrebnih, volin delavskih moči, katere upa pruski junker zvabiti na polja, nemški premogarski magnati pa v svoje jame. Tam, v rodovitnih krajih, se svojim hitro se množecim prebivalstvom, se odpirajo nemški industriji kraj, ki bi naj nado- meščali izgubljene trge na Angleškem in on- kraj Oceana. Tam se nudijo nemškemu kapitalu naprave, ki obetajo bogat dobiček. Še velja, da se poseljujejo gozdovi Finske, da se razvije slad- korno izdelovanje v Ukrajini in vzdignejo do- slej še nedotaknjeni zakladi rude v Ukrajini. Vzhodno morje naj bi se zvezalo s Črnim morjem po vodni cesti. Po tej si upa Nemčija v bodoči vojni dobavljati žito iz Ukrajine, vol- no iz Anatolije, bombaž iz Mezopotamije in Citicije in kavo iz Arabije. Tako ne more Nem- čijo zadeti več nobena blokada!

In medtem udarja Hindenburg na zahodu svoje udarce: tudi tam naj bi se moč Nemčije razširila. Rudniki francoske Lorene naj bi pri- padali Nemčiji, potem ostanejo Franciji le še rudniki v Normandiji, kar ni dovolj, da se na- me gradi velika industrija. In Belgija naj bi se potom trdnih pogodb navezala na Nemčijo, da bi se Francija, z na severu in vzhodu obenem nasproti ji stoječo nemško močjo ne upala več pričeti nobene vojne. Tako naj bi se nemška moč razširjala od Antverpna do Huveita v Perzijskem zalivu, od Helsingforsa do Sinai- skega polotoka. »Naša bodočnost leži na morju« so rekli nekdanj: danes beremo drugače: Ako Nemčija pusti Anglosasom vlado na morju, te- daj naj ji bo dežela podložna. Nemški imperia- lizem sanja sedaj o sistemu vladanja, ki naj obsega evropsko - prednjeazijski kontingent, kakršno svet od razpada starorimske države še ni videl.

Proti temu se postavljata Anglija in Ame- rika v bran. Anglosasi, ki prebivajo od male Anglije dalje do vse velike severne Amerike in Avstralije, ki so si šele s silo osvojili južno Afriko, potem taisto z modro državno umet- nostjo si priklonili, ki so Egipt in Veliko In- dijo z nje tristo milijoni ljudi si podvržli, ki vse velike ceste svetovnega prometa drže pod ognjem svojih obrežnih topov in z uspešnim rabljenjem svoje demokratične civilizacije ka- kor tudi s še uspešnejšo močjo svojega zlata

drže v pesteh narode južne Amerike in vzhodne Azije — oni so bili do sedaj gospodarji sveta in so upali — hvalla silovito naraščajoči ener- giji severne Amerike, za vedno obdržati ne- moteno svetovno vlado. Sedaj nočejo trpeti ne- varnega sotekmeca za svetovno vlado. Ako zmaga na suhem, tedaj imajo moč na morju. Ako si osvaja na kopnem vedno nova ozemlja, tedaj mu zapre njih vojno brodovje dovoz bombaža in pšenice, niklija in bakra. Tako tel- mujeta Nemec in Anglosas. Moč na morju in moč na kopnem, Ocean in kontinent zavlada na svetu. In vsi manjši, slabejši narodi in dr- žave so potegnjeni v svetovni vrtinec. Boju- jejo se, ne da bi vedeli zakaj; mučijo se v za- ledju in umirajo na bojiščih, pa so vendar s tisoč vezmi prikovani na velike države sveta, niso v stanju, da bi se odtegnili prepiru.

Narodom se ne more dopovedati, zakaj gre. Ljudske besede skrivajo resnične cilje. Tu gre le za obrambo ožrožene domovine, tam le za prostost narodov, za rešitev meščanskega mišljenja pred oboroženo silo. V zadnjem času se je trdilo, da je preporna točka med Nemčijo in Francijo le Alzacija ter Lorena. Toda, kdo bo veroval, ali bosta Anglija in Amerika le radi mejnega vprašanja prevzeli nase tako težke žrtve s krvjo. Pred letom dni bi morda bilo to vprašanje Alzacije ter Lorene še v re- snici predmet kakemu prepiru, toda danes se nadaljuje vojna za vso drugo neskončno večjo ceno.

Kako bo končalo klanje? Hindenburg naj prodre še tako daleč, a blokade ne more pre- trgati, morja ne prekoračiti, Anglije in Ame- rike ne prisiliti, da bi dajali Nemčiji bombaž in kože, baker in nikelj, rastlinsko mast in kav- čuk, kar vse potrebuje. Anglija in Amerika naj bi še tako zožili blokado, naj bi na vojni še vse udeležene narode prisilili, da bi ne prišel v Nemčijo noben liter pšenice in noben funt bombaža, naj bi vojno nadaljevali še leta in leta — pa ne bodo izstradali Nemčije, ki raz- polaga sedaj čez rodovitna ozemlja med Vzhodnim in Črnim morjem. Potemtakem bo vendar to vilekansko borenje nazadnje ven- darle končano s poravnavo, s sporazumom. Toda, ako se zgodi nemogoče, da sreča ene- mu ali drugemu prinese odločilno zmago, kako dolgo se je bodo veselili? Narodi se zbudijo po vsem svetu. Noben umetih vladnih sistem se dolgo ne bo mogel obdržati. Nemci so na- rod šestdesetih milijonov, njihov poizkus, da bi obvladali ves zemeljski del, mora končno izpodleteti, kakor je končal oni Napoleonov. Anglosasi imajo komaj tretjino ljudi v Indiji, neumnost bi bila misliti, da bi mogli trajno vladati svet, ker že davno in z rastočo močjo narašča ogorčenje pri evropski vladi po vsem Vzhodu od Irana do Jangtsekianga. Velikani sveta se še enkrat bore za vlado narodov, to- da v ljudskih globinah se zbirajo že davno moči, ki bodo vsaki tuji vladi sneli jarem. Pa naj trenutno nemški ali angleški imperializem triumfira — bodočnost vseeno ne pripade no- benemu vladnemu sistemu. Ona spada mirov- ni zvezi prostih narodov.

Reforma ustave.

Dunajski listi že poročajo o načrtu za ustavno re- formo. Nemci menda niso povsem zadovoljni. Vlada pa se z njo prav ne upa na dan. Kakor se zdi, se vladni načrt naslanja na načrt, katerega je izdelal socialno-de- demokratični poslanec dr. Renner.

Vlada se dogovarja s češkimi in alpskimi Nemci. Prvi so še precej zadovoljni, drugi ne. Naj navedemo glavne misli: Deželne meje ostanejo. Osnujejo se tako- zvana naravna okrožja. Na primer: Štajerska ostane s svojim deželnim zborom in odborom. Toda za slovenski Štajer se osnuje več narodnih okrožij, kakor v Mariboru, Celju, Ptuj, kjer je n. pr. nad 50 odstotkov Slo- vencev, bi spadali pod slovensko okrožje. Okrožja bi bila dvojna: čista in mešana. V čistih bi bila manjšina

brezpravna; v mešanih pa bi obe narodnosti imeli enake pravice.

Vsa narodna slovenska okrožja bi imela skupen or- gan v narodnem saboru. Tedaj bi vsa koroška, štajer- ska, kranjska, primorska slovenska narodna okrožja imela svoj skupni sabor. Ta bi imel vse kulturne in na- rodne ter narodno-gospodarske posle. Kakor okrožja, tako bi imel tudi sabor postavodajno pravico ter poleg tega pravico pobirati tudi davke. S tem pa bi bil seveda delokrog deželnih zborov in odborov precej omejen.

Vojni dolgovi Avstrije.

Te dni je zopet izšel izkaz o stanju av- strijskih državnih dolgov. Nekoliko zakasnel je, ker navaja le stanje od 30. junija 1917, tako da sedmo vojno posojilo in drugi dolgovi, ki so nastali od takrat, niso vpošteti.

Do 30. junija 1917, torej v 35 vojnih mese- cih je avstrijska država napravila 42 milijard 300 milijonov dolga. Nekaj več kot 23 milijard znaša šest vojnih posojil, več nego 10 milijard je pa država dolžna Avstrogrški banki, 6124 milijonov avstrijskim zasebnim bankam, 2400 milijonov nemškim zasebnim bankam. Obresto- vanje vojnega dolga zahtevajo na leto 1767 milijonov kron.

Ogrski izdatki niso navedeni v teh šte- vilkah.

K 42.298 milijonov vojnega dolga pa ima- mo še 12.806 milijonov dolga iz mirnega časa, tako da je znašal ves državni dolg dne 30. ju- nija 1917. v Avstriji nad 55 milijard; obresti za ves dolg znašajo na leto 2215 milijonov.

V Nemčiji so uvedli nad tri milijarde dav- kov; enako bodo tudi pri nas zahtevali po- kritje obrestovanja in amortizacije.

Politični pregled.

— **Strasten boj ogrskih delavcev.** Obrnitev, katero je povzročilo imenovanje barona Buriana in katero je tudi ministrstvo za volilno pravico spoznalo kot udarec za obstoj, je hudo poparila socialno demokratično de- lavstvo. Uvideva se jasno, da se v tem proglašajo oživo- tvorjenje ljudstvu sovražnega kurza grofa Tizze, ki na vso moč ogroža tudi celo delo demokratične volilne reforme. Pripravlja se kar najstrožji odpor in strastni boj se takoj prične. Zaupniki budimpeštanskega delav- stva so se včeraj dolgo posvetovali. Najbrž vzplamti zopet boj za volilno pravico v kar največji meri. Soci- jalno demokratični delavci so odločeni, da vodijo boj za dosego pravice z vsemi sredstvi. Vse demokratično meščanstvo bo stalo na njihovi strani.

— **Princ Sikst služi v belgijskem Kongu,** tako poro- ča »Prager Tagblatt« po francoskih vesteh. Baj je od- šel princ z belgijskimi častniki že meseca februarja v Maroko, kjer služi pri belgijskih četah iz Konga, ki jih uporabljajo Francozi v Maroku.

— **Nemške čete na Finskem.** Iz Abo se brzojavno poroča: Rudeča garda je zapustila Salo, Nystadt, Rihimacki in Lahti. Nemške čete so se združile z Mannersheimovo armado, tako da je sedaj vsa južnizapadna Finska očiščena od upornikov.

— **Mirovni predlog rdeče finske vlade.** Iz Stock- holma prihajajo vesti, da je ponudila rdeča finska vlada v Petroradu vladi v Vasi mirovni predlog pod pogojem, da izvoli deželni zbor vlado, katere predsed- nik naj bi bil obenem predsednik republike. Deželni zbor naj izdela za narodno zastopstvo nove postavbe. Vse ruske trdnjave naj se porušijo. Osebna imuniteta naj velja za vse deželnozbornske poslance. Definitivne mirovne pogoje naj ugotovi deželni zbor. Vlada v Vasi je ta predlog kategorično odbila.

— **Italija pred otvoritvijo parlamenta.** Kakor poroča italijansko časopisje, so se zadnje dni vršile v Rimu dolge seje ministrskega sveta, v katerih se je raz- pravljalo o mednarodnem položaju in o avtorizacijskih vprašanjih posebno z ozirom na izjavo, katere bo vlada podala v parlamentu. Ni še gotovo, ali poda vlada svojo izjavo takoj v prvi seji, ali pa šele pozneje povodom in- terpelacij.

Grške čete se udeležijo vojne. »Secolo« poroča iz Aten dne 17. t. m. Na slavnosten način je ob navzočnosti ogromne množine ljudstva izročila šolska mladina v Atenah ministrskemu predsedniku Venizelosu zastavo za prvi grški polk, ki se v vzhodni Macedoniji udeležijo bojev proti centralnim državam.

— **Obstreljevanje Pariza.** Pariška »Humanité« poroča, da so vsled obstreljevanja mesta mnoga industrijska podjetja ustavila delo. Prizadete so zlasti izdelovalnice za žensko modno obleko. Delo se ustavlja zlasti z ozirom na to, da premožnejši sloji zapuščajajo mesto. Nad 20.000 delavk v modnih salonih je brez dela.

— **Francoski glasovi o pismu cesarja Karla.** Pariška Agence Havas objavlja novo poročilo v zadevi cesarjevega pisma. Glasom tega poročila so se članom komisije za vnanje zadeve predložile listine o mirovnihih razgovorih med grofom Armandom in grofom Revertero. Podrobnosti o teh listinah pa Agence Havas ne poroča. Cesarjevo pismo — pravi Agence Havas — je pisano s svinčnikom. Francoska vlada ima le prepis originala. Nekaj tednov po izročitvi originala pa je princ Sikst izročil predsedniku Poincaréju nadaljnja pojasnila, s čimer je bila ta zadeva zaključena.

— **Nov generalni štab alirancev.** Vrhovni poveljnik zapadne fronte alirancev, general Foch, sestavlja sedaj nov generalni štab, ki naj obstoji iz najspodobnejših francoskih, angleških in belgijskih generalov. Šef generalnega štaba je general Petaín. Organizacija generalnega štaba je z ozirom na predstoječo bitko zelo težavna.

— **Izprememba v angleškem kabinetu.** Iz Londona se poroča, da postane Houston Chamberlain član angleškega kabineta. Določen je za člana vladne komisije, ki naj izdela načrt za avtonomijo Irske.

— **Za omejitev letalskih napadov na domačo zemljo.** Socialno demokratični del badenskega deželnega zbora je stavil naslednji predlog: »Vlado pozivljamo, naj vpliva pri zveznem svetu in pri državnih oblastih, da se zavzamejo za skupne medsebojne dogovore, ki naj prepovedo letalske napade na kraje izven operacijskih ozemelj.« Ta predlog je utemeljeval sodrug Marum s tem, da so vsi letalski napadi na domačo zemljo nesmiselni, kajti vojaške škode se itak ne napravi, trpi pa pri tem le nedolžno prebivalstvo, ki opravlja svoja miroljubna dela. Vojnega razpoloženja taki napadi tako ne spreminjajo. Zato je potrebno, da se napravi konec temu strašnemu vojnemu sredstvu. Z dobro voljo bi bilo gotovo mogoče doseči sporazumljenja v tem oziru z vojujočimi se državami. Posredovala naj bi kaka nevtralna država ali rimska kurija. Vlada se izjavila, da pozdravlja veselo ta predlog in da je stopilo ministristvo v pogajanja z vojnim ministristvom. Upamo, da se bo stvar ugodno rešila. Predlog je bil soglasno sprejet.

Dnevne beležke.

— **Praznovanje prvega maja** bo letos za res prava manifestacija slovenskega proletarijata. Še nikdar se ni slovenski proletarijat s takim navdušenjem in samozavestjo odzval pozivu svoje stranke, kakor letos: Rudarji vseh krajev, železničarji v Ljubljani, na Jesenicah, v Židanem Mostu in drugod; kovinarji na Jesenicah in drugod, so sklenili to leto, kar najslavesneje praznovati prvi maj. Z eno besedo, ves slovenski prometni in industrijalni proletarijat, kateremu se bo pridružil še ostali iz male industrije, bo praznoval svoj delavski praznik ter slovesno manifestiral svojo voljo za doseg miru in svobode. Tako je prav! Živel prvi maj, živel delavska zavednost!

— **Deželni odbor kranjski** je imel dne 17. t. m. sejo, na kateri se je sklenilo izplačati od 1. maja 1918 predujme državno-deželnih draginskih doklad v zmislu § 9 od poslanske zbornice sklenjenega zakonskega načrta, in sicer: I. za aktivno učiteljstvo: a) za učiteljske substitute in pomožne učitelje ter proti nagradi nastavljenе učne osebe po 100 K; b) za samske učne osebe po 150 K; c) za oženjeno učiteljstvo z dvema ali več osebami po 250 K; II. za vpokojeno učiteljstvo po 100 K; III. za vdove in sirote po učiteljih: a) za vdove po 100 K; b) za sirote brez staršev po 60 K; c) za sirote brez očeta po 40 K; d) za miloščino uživajoče osebe po 25 K. — **Umrli generalmajor Ivan Pregelj** je oporočno zapustil deželnemu odboru volilo 3000 K za sklad za slepce in invalide. — **Sklepom nekaterih cestnih okrajnih odborov** glede pobiranja nad dvajset odstotnih doklad se pritrdi. — **Gledališkemu konzorciju v Ljubljani** se pod gotovimi pogoji dovoli časna brezplačna uporaba deželnega gledališča za gledališke predstave. Difinitivna uredba dotičnega razmerja se pridržuje deželnemu zboru, oziroma prihodnji deželni upravi.

— **„Ljudski oder“ v Trstu** koraka prav pogumno naprej v znamenju prosvetnega dela. Po dveh društvenih predavanjih, o katerih smo že poročali, sledi sedaj prvo javno predavanje.

Predava nam vsem omiljeni pisatelj Ivan Cankar. Dne 20. t. m. (v soboto) ob 8. uri zvečer bo govoril v veliki dvorani „Delavskega doma“ o predmetu, ki mu je izbral sugestionalen naslov: „Očiščenje in pomlajenje“. Pesnikove besede so čisto napol preroške. To smo ravno zadnje čase mi Slovenci skušali. Povsem naravno je, da mora za Cankarjevo sobotno predavanje vladati že danes vobče zanimanje, in da bo velika dvorana „Delavskega doma“ se pretesna za vse one, ki žele počastiti svojega pisatelja ter poslušati njegove besede. Vstopnina znaša 60 vin. za osebo, člani „Ljudskega odra“ plačajo 40 vin., dijaki so vstopnine prosti.

— **Predavanje Ivana Cankarja.** Danes zvečer predava v »Delavskem Domu« v Trstu pisatelj Ivan Cankar o predmetu: »Očiščenje in pomlajenje«. Za to predavanje vlada že sedaj med slovenskim občinstvom v Trstu veliko zanimanje. Pričakovati je, da se tržaški prijatelji in občudovalci našega največjega umetnika, udeležijo v polnem številu tega predavanja, katerega važnost nam pove že naslov predmeta. Ivanu Cankarju ne bo slovenski narod izkazal nikoli dovolj vso svojo hvaležnost, zakaj on nam ni le sijajni pisatelj in pesnik našega gorja in našega stremljenja; on nam je v tej uri apostol in prorok naše velike moči, naše mogočne volje, vse naše lepše bodočnosti! Z Cankarjem smo spoznali veličino našega trpljenja, našega idealizma, sploh vsega našega, v sanjah in kopnenju trpečega življenja. Od knjige »Na klancu« do »Podob iz sanj« se nam prikazujejo v tisočeri barvah temne noči, in zlate zarje naše zemlje, bolesti in nade naših duš. Tako more pisati in čutiti le najplemenitejši, najženjalnejši sin naroda. Pesniku naše duše, mojstru slovenske besede bo tržaško občinstvo z impozantno udeležbo na njegovem predavanju izreklo še enkrat vso svojo hvaležnost, vso svojo veliko vero v zmagosno vstajenje našega ljudstva.

— **Praznovanje prvega majnika.** Tržaško delavstvo se vneto pripravlja na praznovanje prvega majnika, ki bo tudi letos posvečeno ciljem socializma in prostosti proti vsem zločinom kapitalistične družbe. Tudi slovensko zavedno delavstvo hoče pokazati svojo zavestno moč, svojo neomajno ljubezen za idejo svobode in bratstva. Prepričani smo, da bo letošnja majniška manifestacija tržaškega delavstva zgovorni opomin na vse sovražniške človeštva. Program manifestacije naznanimo prihodnjič.

— **Aprovizacijske razmere** postajajo pri nas od dne do dne slabše. Vsako opisovanje življenjskih razmer v našem mestu bi bilo od več. Recimo kratkoma, da s tem, kar dobimo vsak teden od aprovizacijske komisije, ne bi nasitili za en dan niti komaj rojenega vrabca. Tu je treba korenite remedure. Stranka je povabila v to svrhu zastopnike vseh strank v Trstu na razgovor za izvršitev skupne akcije pri vladi, ki naj se končno zave, da žive ljudje tudi v Trstu. O poteku stvari bomo poročali obširno.

— **„Karlov teden“ v Ljubljani.** Vojaška in deželnoobrambovska krdela ljubljanske posadke prirede v „Karlovem tednu“ (od 5. do 11. maja t. l.) vrsto dobrodelnih večerov, povsem vojaškega značaja. V kelikor se bodo te prireditve vršile v javnih prostorih (gledališčih, koncertnih dvoranah i. sl.) se bo v goste naprosilo tudi civilno prebivalstvo. Podrobnejša obvestila slede.

— **Velika goljufija v vojaških skladiščih v Trstu.** Poddesetnik pešpolka 47 Karel Golija, ki je od oktobra lani dezertel, je s pomočjo nekakega črkostavca si preskrboval razne vojaške obrazce in pečate, s katerimi si je napravljaj nakazila za živež in tako je mogel iz eraričnih skladišč na Opčinah in v Trstu dobivati moko, špeh, rum in druga živila, kar znaša več tisoč kron. Golija in tovariši, ki so prodajali živila, so pod ključem.

— **Sodrug Leopold Mahrer.** Kakor smo že poročali, je v nedeljo umrl. Minuli torek so ga pokopali in močno ga bo pogrešalo koroško delavstvo. Z njim izgube strokovne organizacije, zadrage in bolniške blagajne enega svojih prvih zaupnikov. Leta 1867 na Dunaju rojen, se je učil ključavničarstva. Sredi 1890 je prišel na Koroško, delal v Beljaku in v Celovcu, pa se je močno zanimal za delavsko gibanje. Nastopil je kot govornik in organizator. Posebno v kovinarski organizaciji je bil že takrat odlična moč. 1902 je stopil v splošno delavsko bolniško blagajno v Celovcu kot uradnik in bil 1909 izvoljen predsednikom. Od 1906 je bil tudi tajnik deželnih strokovnih organizacij. Več let je bil načelnik tobačnih delavcev. Udeleževal se je političnega in zadragega gibanja in kako se je njegovo delo cenilo, se sklepa iz tega, da je bil od svojega delovanja na Koroškem sem član deželnega strankinega zastopstva in 1907 pri konstituiranju konsumnega društva »Edinost« izvoljen njega prvim predsednikom. V zadnjem času je bil član pri-

tožbene komisije in je tudi v tej funkciji zelo mnogo storil za delavstvo. Njegov pogreb je bil veličasten. Bodi temu vrlému sodrugu zemljica lahka!

— **Rudarji, ki morajo odriniti k vojakom.** V rudniku Havi pri Glognicu so imeli pred kratkim naborno komisijo, ki je potrdila trinajst rudarjev, »da morajo odriniti k vojakom.« Ker je med njimi pet ljudi, ki so najboljši in najdelavnejši zaupniki, je bila slutnja blizu, da je ta odredba prišla od rudniškega ravnatelja, ki bi se na ta način rad znebil teh zaupnikov. Da se delavcev ne more pogrešati, je jasno, ker se je za k vojakom v poklicance moralo preskrbeti takoj druge. Med rudarji je vsled tega precej završalo. Ustavili so delo, ki se je na podlagi dogovorov, katere je vodil generalni major pl. Pätz, pričelo, ko so se mogli zopet vrniti k v poklicu določeni štirji ljudje, dva izmed njih zaupnika in ostati pri rudniškem delu. Ta slučaj je zopet enkrat poučen, da bi se take ustavitve dela, na katerem pretrganju trpi pridobivanje premoga, lahko preprečile, ako bi rudniške oblasti pravočasno odstranile nedostatke, ki dajejo povod k tako neljubim intervencijam zaupnikov. V jami se namreč ne gleda na rudniško-policijske predpise, še manj da bi bile ob vstopu v jamo napravljene potrebne varnostne priprave. Tudi sicer se tako gospodari, da se vsako leto poizgubi več vagonov premoga. Pod takimi razmerami je seveda rudniškemu vodstvu organizacija delavcev trn v oči in ne zamudi se nobene prilike, da se ne bi obregnilo ob zaupnike povsod, kjer gre. Splošnosti bi se naravno bolj služilo, ako bi se vpeljalo strogo rudniško stavbopolicijsko nadzorstvo, namesto da se z znanim kazenskim »vpoklicem k vojakom« pri rudarjih izzove nove konflikte.

— **Smrtno nevarno ranjen.** Delavec Josip Leskovšek je ranil v Vevčah vojaškega voznika Kengyesa z bajonetom v prsi. Voznika so odpeljali v bolnico, Leskovška pa v zapor.

— **Požar.** Pred kratkim je izbruhnil pod streho hiše v Ameriki bivajočega Jožefa Stopničarja iz Pičice pri Mirni ogenj, ki je vpepelil hišo s hišno opravo vred. V hiši je stanovala begunska družina, kateri je pogorelo več obleke in živeža. Škode je okrog 4000 kron. Orožniki so zaprli 15 let starega delavca Alojzija Stopničarja iz Orešja, ker je na sumu, da je zažgal. Dne 9. t. m. je izbruhnil v gozdu grajščakinje pl. Blanke Wurzbach iz Lanzpreza ogenj, ki je napravil škode okrog 1000 kron.

— **Maribor brez plina.** Mariborska plinarna bo zopet ustavila obrat, ker je zmanjkalo premoga.

— **Železniška nesreča v Špitalu na Koroškem.** Dne 17. aprila je zašel dolg tovorni vlak vsled napačne tirne zveze v Špitalu na stranski tir in sta oba stroja in par vagonov prišla čez tir na zemljo. Pet železniških nameščencev je mrtvih, več poškodovanih.

— **Iz Gradea.** Radi zakotne trgovine in navijanja cen je bilo zaprtih v Gradcu pet beguncev in begunk iz Trsta. Pošiljali so v Trst meso, mast, sladkor, moko, jajca, platno, usnje in sō tam prodajali to blago po kar najvišjih cenah. Pri eni begunki so našli 18.000 kron. — **Pokvarjene sardine** je prodajal v Gradcu bivši veletržec Ludovik Weiner. Obsojen je na 200 kron globe.

— **Vseučilišne klinike** bodo v bližnjem času zaprli v Budimpešti, ker primankuje za tamošnje bolnike potrebnih maščobnih snovi.

— **Ogrska banka v Carigradu.** Budimpeštanska Ogrska komercialna banka ustanovi v Carigradu banko, ki bo imela nalogo, pospeševati trgovske zveze med Turčijo in Ogrsko, kakor tudi zastopati ogrski kapital po vojni v evropski in azijski Turčiji. Na organizacijo je mislila banka že več desetletij, sedaj pa je končala vse priprave za ustanovitev banke v Orientu.

— **Tri milijone novih davkov v Nemčiji.** Že tretje od početka vojne je nemška vlada predložila državnemu zboru nove davčne predloge. Sedanje nove predloge vsebujejo zlasti indirektna davščina. V prvi vrsti je monopol za žganje, ki ni produkcijski, marveč trgovski monopol. Izdelovanje žganja je svobodno. Vsak hektoliter pridelanega žganja se mora izročiti državnemu monopolskemu uradu, to je centrali za špirit. Dohodek je kontingentiran tako, da mora za državo preostati 800 mark za vsak hl. Pred vojno se je v Nemčiji porabilo do štiri milijone hektolitrov. Davek na pivo se spremeni v enoten tvorniški davek, ki bo donasal 340 milijonov mark več, kakor dosedanja davek na pivo. Vinski davek se preuredi in bo znašal 20 odstotkov vrednosti vina. Ta davek bo donasal približno 105 milijonov mark. Razum tega se uvede zvišan davek na peneča vina, na mineralne vode in na umetno pripravljeno pijačo, zviša se carina za čaj, kavo in šokolado. Poštne in brzojavne pristojbine se zvišajo vnovič, isto tako pristojbine za porabo telefona. Nov borzni davek bo donasal 215 milijonov mark. Davek na blagovni promet se znatno razširi ter znaša 5 od tisoč blagovne vrednosti. Uvede se davek na razkošne predmete kakor: dragulje, zlato in srebro, umetnine, glasovire, motorna vozila, tepihe, kožuhe itd. Ta davek je prora-

čunjen na eno milijardo mark letno. Končno se razširi vojni davek tudi na četrto vojno leto.

— **Redna seja ljubljanskega občinskega sveta** se vrši v torek, dne 23. aprila ob 6. popoldne v mestni dvorani.

— **Seja poslanske zbornice.** Prihodnja seja poslanske zbornice je sklicena na dan 30. aprila. Na dnevnem redu prve seje se nahaja med drugimi točkami poročilo obrtnega odseka glede oškodovanja mesarske obrti vsled raznih vladnih odredb in poročilo poljedeljskega odseka glede izločitve trgovcev od udeležbe pri dražbah erariranih predmetov, ki pridejo v poljedeljskih obratih v pošte.

— **Boj ogrskih delavcev.** Preobrat, ki je jasno označen z imenovanjem barona Buriana vnašim ministrom in ki se obrača tudi proti ministrstvu za vojni reformo, je med socialnodemokratskim ogrskim delavstvom povzročil veliko ogorčenje. Jasno se spoznava, da pomenijo ta dejstva nov, ljudstvu sovražni kurz grofa Tisze, ki tudi veliko delo demokratične volilne reforme nevarno ogroža. Delavstvo se pripravlja na odločen odpor in v kratkem utegne izbruhniti najhujši boj. Zaupniki delavstva so sklicani na veliko zborovanje, ki bo dalo signal za nove boje v interesu volilne reforme. Socialnodemokratsko delavstvo je pripravljeno, da si z vsemi sredstvi izvojuje svojo pravico.

— **Trgovina z zlati.** Graški občinski svet opozarja občinstvo pred raznimi spekulanti, ki kupujejo po deželi zlate po 10 in 20 K za trikratne cene. Te zlate prodajajo potem dalje, ali pa jih oddajajo zlatarjem, zobnim tehnikom i. dr. za zelo visoke cene.

— **Pogrešana dragocena slika.** V budimpeštanski policiji se je pojavil letalski nadporočnik Ervin Hauptmann in naznanil, da je oddal v Eperješu na kolodvoru zaboj z dragoceno Van Dyckovo sliko. Zaboja pa niso mogli najti v kolodvorskih skladiščih. Slika predstavlja Rubensa in njegovega sina je vredna milijon kron. Dosedaj se še ni posrečilo najti sliko.

— **Vezuv zopet deluje,** tako poročajo iz Lugana. Neapelj je zelo vznemirjen, ker ima vsled bruhanja Vezuva že mnogo škode.

Shodi.

Vsi odborniki in zaupniki strokovnih organizacij so vabljeni na važen zaupen sestanek, ki se bo vršil v nedeljo dne 21. t. m. ob 10. dop. v društvenih prostorih Šelenburgova ulica št. 6, I. Dnevni red: **Praznovanje prvega maja v Ljubljani.**

Seja odbora »Svobode« se vrši v ponedeljek dne 22. t. m. ob pol 8. zvečer v društvenih prostorih.

Shod v Spodnji Šiški se bo vršil v soboto dne 27. t. m. ob 8. zvečer v restavraciji pri Sternu. Dnevni red: **Pomen praznovanja prvega majnika.**

V Trzinu na Gorenjskem se bo vršil shod v nedeljo 28. t. m. ob 3 pop. pri »Pelariju«. Na shodu poroča sodr. Jos. Kopač iz Ljubljane.

V Rajhenburgu se vrši shod v nedeljo 28. t. m. ob 9. dop. v gostilni gosp. J. Leskovska. Poroča sodr. Petecjan.

V Brežicah se bo vršil shod v nedeljo 28. t. m. ob 6. zvečer v gostilni g. V. Grobnerja na kolodvoru. Poroča sodr. Petecjan.

Vojna.

Položaj na bojiščih.

Angleži so se z močnimi zadnjimi stražami na vzhodnem bregu kanala Ypern vnovič ustavili, dočim se je glavni del armade umaknil na zapadni breg kanala, kjer namerava poskušati močan trajen odpor. Južno Yperna so se Angleži obdržali vzhodno ob cesti, ki vodi preko Kemela v pokrajino Neuve Eglise.

Na bojiščih ob Lysi se položaj tudi včeraj ni premenil. V sosednih odsekih fronte Armientieres-Ypern, to je v prostoru Dixmuiden, narašča bojno delovanje. Da razbremene svoje zaveznike, so začeli Francozi v odseku južno Amiens z močnimi protinapadi. Uspeha niso imeli. Položaj pa je zrel za nova podjetja nemškega vrhovnega vodstva.

Došla so nam naslednja brzobjavna poročila:

Dunaj, 19. aprila. Uradno se razglša: Med Adižo in Piavo je bojno delovanje vzdrženo zelo živahno. Na visoki planoti Sedmih občin smo zavrnili italijanske napade. — Šef generalnega štaba.

Berlin, 19. aprila. Wolffov urad poroča iz glavnega stana: Zapadno bojišče. Na flanderskem bojišču so se na nekaterih krajih razvili manjši spopadi naših izvidnih oddelkov z belgijskimi in angleškimi stražnimi oddelki. Močne sovražne napade na Wytschaete smo krvavo odbili. Že v razvoju svojih čet je imel

sovražnik vsled našega uničevalnega ognja ogromne izgube.

Med Bailleuilom in La Bassée ljut artiljerijski ogenj. Severozapadno Bethune je naša infanterija severno kanala La Bassée izvršila sunek proti sovražnim črtam ter uplenila nekoliko topov. Pri Festubertu in Givenchy boji z menjačim se uspehom. Ujeli smo nad 600 mož.

V zadnjih dneh naraščajočemu bojnemu delovanju so sledili včeraj močni francoski napadi na Morisel in Moreuil. Ob obeh straneh Avre, skozi gozid Seneca in ob obeh straneh ceste Ailly-Moreuil so napadali močni oddelki brez uspeha. V srditih bojih smo sovražnika ob velikih izgubah zavrnili. Ljut artiljerijski ogenj je v tem odseku trajal po dnevu in po noči.

Vzhod: V Tavriji smo zasedli Caplinko in Melisopol. Macedonska fronta. Pri manjših napadih v loku Černe smo vjeli nekoliko Srbov in Italijanov. — Ludendorf.

Berlin 19. aprila zvečer. Z bojne fronte nič novega. Severozapadno Moreuila Francozi po včerajšnjih neuspehih svojih napadov niso več obnovili.

Zadnje vesti.

Pismo cesarja Karla.

Pariz, 18. aprila. Pariško časopisje nadaljuje svoje razprave o pismu cesarja Karla. Socialistični listi se obračajo sedaj odločnejše proti Dibotu kakor proti Clemenceauju. Penaudel zahteva v »Humanité«, naj se skliče narodna skupščina. Zbornična komisija za vnanje zadeve je odobrila Clemenceaujevo o cesarjevem pismu.

Grof Czernin.

Dunaj 19. aprila. Bivši minister vnanjih zadev grof Czernin, ki je bil danes od cesarja sprejet v posebni avdienci, se poda v prihodnjih dneh na oddih v Opatijo. V političnih krogih se zatrjuje, da je grof Czernin določen za avstro-ogrškega poslanika v Berlinu.

V Avstriji ostane stari kurz.

Dunaj 19. aprila. Cesar je sprejel danes v avdienci predsednika avstrijske delegacije prelata Hauserja. Kakor poroča korespondenca »Austria«, je cesar v poteku avdijske izjave, da se kurz naše vnanje in notranje politike vsled zadnjih dogodkov ne izpremeni.

Nemci razpravljajo o jugoslovanskem vprašanju.

Dunaj, 19. aprila. Zveza nemško nacionalnih strank in krščanski socialci so danes razpravljali o jugoslovanskem vprašanju. Vršila se je splošna razprava o formalnem postopanju v ustavnem vprašanju.

Demonstrativna stavka v Budimpešti.

Budimpešta, 19. aprila. Delavstvo mesta Budimpešte in okolice je izročilo danes dopoldne delodajalcem, kakor tudi vojaškim poveljnikom glede uveljavljanja svojih zahtev po splošni volilni pravici spomenico, v kateri zahtevajo, da se nemudoma reši vprašanje o volilni reformi v obliki, ki sta jo sestavili vlada in krona. Za čas, ko so izročali to spomenico, je bilo ustavljeno delo po vseh obratih, tudi cestni promet je miroval.

Vojaška straža ustrelila vojaka.

V Trstu se je pripetil naslednji žalostni slučaj: Vojak Carlini, šofer v Reki, je odšel včeraj jutraj na vojaško mestno poveljstvo, da odda svoje jutranje poročilo. Inšpeksijski častnik je zapazil, da poročilo ni bilo v redu in je dal vojaka prijeti ter poklicati stražo dveh vojakov z ukazom, da ga peljeta v zapor. Prišedši na trg della Squaro, se je hotel Carlini oprostiti in je poskusil uteči. Takoj ustrela za njim en vojak straže. Carlini je prišel na vogal ceste Pessteria vecchia in je bil zadet od strani. Napravil je še nekoliko korakov, toda drugi strel iz puške ga je pobil na tla. Težko ranjenega so prenesli v bližnjo kavarno, kjer je nesrečnež kmalu nato izdihnil. Star je bil 28 let. Na pozorišču se je zbrala velika množica ljudi.

Nemčija in Rusija.

Berlin, 19. aprila. »Vossische Zeitung« javlja: Diplomatični odnošaji med Rusijo in Nemčijo so zopet vzpostavljeni. Nemški poslanik na Ruskem, grof Myrbach, je odpotoval s tajnim svetnikom dr. Riezlerjem v Moskvo. Ta se je mudil dalje časa v Štockholmu in se pogajal z boljševiki.

Rusija.

Berlin, 19. aprila. Wolffov urad poroča: Ljudski komisariat za vnanje zadeve v Moskvi

razglša potom brezžičnega brzobjava: Kot narodno vojno zastavo ruske republike je centralni odbor sovjetov določil rdečo zastavo z napisom »Ruska socialistična federativna državna republika.« To zastavo bodo nosile tudi ruske vojne ladje.

Ukrajina in Rusija.

Kiev, 18. aprila. Ljudski ministrski svet ukrajinske ljudske republike je sklenil dne 17. t. m. glede miru z Rusijo naslednje: Predlog ruskega ljudskega komisarijata o mirovni pogajanjih z Ukrajino sprejme ukrajinska vlada. Mirovna pogajanja se bodo vršila v nekem mestu kurške gubernije. S tem sklepom je odpotoval v Moskvo posebni sel.

Nemški dalekostrelni top.

Bern, 19. aprila. Agence Havas priobčuje podrobno poročilo o nemškem dalekosežnem topu. Agencija pravi, da so francoski letalci že ugotovili kraj, kjer so ti topovi postavljeni. Prvotno so baje obstreljevali Pariz trije taki topi. Topovi stoje 1500 metrov severozahodno Crepy-en-Laonnois v neki dolinici. Postavljeni so na betoniranih podlagah in maskirani z vejami. Neko poročilo pravi, da je bil en tak top vsled eksplozije uničen. Te topove obstreljujejo francoski težki topovi.

General Foch o našl ofenzivi.

Lugano 19. aprila. Poročevalcu »Corriere della sera« je general Foch izjavil: Ne vem, je-li bo Avstro-Ogrska začela ofenzivo. Vsekakor pa je gotovo, da ofenzive vsled neugodnega vremena ni neposredno pričakovati. Gotovo je, da se bo Avstrija kesala, če nastopi ofenzivno proti Italiji. Za vsak slučaj pa bo Avstro-Ogrsko ostro opazoval.

Iz Angleškega parlamenta.

London, 19. aprila. Zbornica lordov je zakonsko osnovo o splošni vojaški dolžnosti danes v vseh delih sprejela. Kralj je zakon takoj sankcioniral. — »Daily Express« poroča, da se je načrt avtonomije za Irsko že predložil poslanski zbornici. Zbornica bo zakon v najkrajšem času rešila, tako da se bo s prisilnim prebiranjem na Irskem že meseca maja lahko pričelo.

Ameriška vojaška pomoč.

Washington, 18. aprila. Vojni tajnik Baker je naznanil predsedniku Wilsonu, da je povečanje ameriške armade nujno potrebno in, da se mora njeno vežbanje vršiti hitreje. Kakor poročajo bo imela ameriška armada tri milijone vojakov. Verjetno je, da se bo zvišala na pet milj.

Aprovizacija.

Izdelke iz prekaževalnice Kranjskega deželnege mesta za dobavo klavne živine bo mestna aprovizacija razdeljevala v svoji prodajalni v Gosposki ulici na bele izkaznice za nakup mesa po naslednjem redu: V ponedeljek, dne 22. aprila od 8. do 10. ure št. 1601 do 1700, od 10. do 12. št. 1700 do 1800, od 3. do pol 5. št. 1803 do 1900, od pol 5. do 6. št. 1900 do 2000; v torek, dne 23. aprila: od 8. do 10. št. 2000 do 2100, od 10. do 12. št. 2100 do 2200, od 3. do pol 5. št. 2200 do 2300, od pol 5. do 6. št. 2300 do 2400; v sredo, dne 24. aprila: od 8. do 10. št. 2400 do 2500, od 10. do 12. št. 2500 do 2600, od 3. do pol 5. št. 2600 do 2700, od pol 5. do 6. št. 2700 do 2800; v četrtek, dne 28. aprila: od 8. do 10. št. 2800 do 2900, od 10. do 12. št. 2900 do 3000, od 3. do pol 5. št. 3000 do 3100, od pol 5. do 6. št. 3100 do 3200. Vsaka oseba dobi četrt kg; cene se poizvedo v prodajalni.

Telečje meso za težko bolne, ki leže. Tisti težko bolni bolniki, ki leže in ki so se priglasili v aprovizacijski pisarni na Poljanski cesti št. 13 do petka dne 19. t. m. prejmejo telečje meso v nedeljo, dne 19. t. m. na Poljanski cesti št. 15. S seboj je treba prinesiti tiste izkaznice, na katere prejmejo meso.

Nakazovanje moke in kaše trgovcem. Trgovcem se bode nakazovala moka v ponedeljek, dne 22. aprila ob 9. dopoldne v mestni posve-tovalnici.

Meso na rumene izkaznice C št. 1 do 1300 dobe stranke po znižanih cenah v ponedeljek, dne 22. t. m. popoldne, na Poljanski cesti št. 15. Določeni je ta-le red: Od 1. do pol 2. št. 1 do 130, od pol 2. do 2. št. 131 do 260, od 2. do pol 3. št. 261 do 390, od pol 3. do 3. št. 391 do 520, od 3. do pol 4. št. 521 do 650, od pol 4. do 4. št. 651 do 780, od 4. do pol 5. št. 781 do 910, od pol 5. do 5. št. 911 do 1040, od 5. do pol 6. št. 1041 do 1170, od pol 6. do 6. št. 1171 do 1300.

Agitirajte za „Naprej“! Pošiljajte ga vojakom!

Za tiskovni sklad „Napreja“

so darovali: Sitar Josip K 3.—, Sotlar Fran K 2.—, Čreolagar —80 v, Raisp —40 v, Eiselt —40 v, Čop —20 v, Lukman —20 v, Misjek —40 v, Binert —40 v, Španger —40 v. Skupaj K 840. Vsi darovalci so železn. na Jesenicah. Lepa hvala.

Razno.

* **Dva vagona masti — zasežena.** Senzacija prve vrste je te dni doživel Karlovec. Po naročilu zagrebške policije je bil aretiran ondotni vojni milijonar Makar, ki je bil že pred vojno premožen mož. V Karlovcu na Paviji je imel hišo in hotel „Kruna“ ter zemljišča. Trgoval je na debelo. Ko je napočila vojna, se je Makar združil z znanim Radivojem Hafnerjem in oba sta armadi dobavljala živino. Ob času svobodne trgovine je bil Karlovec kaj ugodno torišče za trgovino z živino, ker je bil tamkaj velik dovoz iz sosednje Kranjske, pa tudi iz Bosne ni daleč. Že se je dlje časa govorilo o nekem tihotapstvu, dokler se slednjič ni ugotovilo, da je vojni milijonar in veletržec Makar s podkupljenjem hotel vtihotapiti na progi Karlovec-Bubnjarci-Metlika za Avstrijo dva vagona masti. Mast je bila deklarirana za vino in zasežena na omenjeni železniški progi. Makar jo je s podkupljenjem občinskega beleznika pod Ozljem in nekaterih železniških uradnikov ter nameščencev izkušal preko železniške postaje Bubnjarci spraviti v Avstrijo. Značilno je, da je Makar od oseb, ki jih je podkupil, zahteval podkupnino nazaj. Makar je zaprt, občinski beleznik pa je neznan kam odšel. Tudi proti železničarjem se napravi ovadba. Makar je v ona dva vagona masti vtaknil več stotisoč kron.

* **Roparski umor tovarnarja.** Iz Berauna na Češkem poročajo: V okolici so našli truplo tovarnarja samotnih izdelkov Antona Balza. Pogrešali so ga že od februarja. Imel je ko je zadnjikrat šel od doma, 6000 kron pri sebi. Osebe, ki so mu obetale dobro kupčijo, so ga zvabile na samotni kraj, kjer so ga umorile. Denarnice pri njem niso dobili. Potem ko so Bazo oropali, so ga dosedaj neznani morilci v Moldavo, iz katere so ga sedaj potegnili.

* **Zaprl pošto sleparko.** Policija je v Budimpešti zaprla Katarino Klogyar, ki je bila pod policijskim nadzorstvom, ker je bila soudeležena pri poštnih sleparijah, kjer ima poštni erar škode 150.000 K. Našli so pri njej del denarja in kinča v vrednosti 6000 K.

* **Samoumor župana v Oberlagu pri Dunaju** je vzbudil mnogo zanimanja. Pri občinski upravi so našli primanjkljaj 90.000 K, katerega je poneveril občinski tajnik. Občinsko zastopstvo je delalo župana Karleina za to škodo odgovornega, na kar se je obesil. Bil je posestnik in gostilničar.

Gospodarska konferenca entente, ki bi se imela vršiti po večkratnih odgoditvah dne 7. maja v Londonu, se je na predlog bivšega ministra in senatorja Tiltonija, predsednika zadnje gospodarske konference, zopet odgodila, in si, er do 5. julija.

* **Na Dunaju so prišli na sled obsežnim sleparijam** z oblačilnimi izkaznicami. Zaprl so sedaj osem oseb.

* **Boljševiki in socialna demokracija v ostalih evropskih državah.** Ruskega sodruga Petrova (o katerega razgovoru z zastopnikom »Vorwärtsa« smo že poročali, op. ur.), je v Berlinu poiskal tudi urednik »Berliner Tagblatta«. Od razgovora, ki ga list priobčuje, je zanimiv konec. Sodruga Petrov je rekel: »Mi boljševiki ne mislimo, da se ne bomo obdržali, če nam zapadni socialisti ne bodo kmalu sledili. Smo le teh nazorov, da more preiti Rusija k vrsti socialističnih držav le istočasno z ostalo Evropo. Nasprotno pa verujemo, da se nam posreči, uspehe ruske revolucije obdržati in izpolniti.«

* **Kako izgleda tista ukrajinska pomoč.** V Moravsko stravo je dospel v torek prvi vagon blaga iz Ukrajine. Bil je v njem sušen krompir (z lupinami), ki ga bodo zmeli v moko. Torej Ogri nam dajejo špinačo (seveda največkrat gnilo) ali pa mesto masti je v sodu dva

prsta na debelo masti, drugo je pa gips (kot v Gradcu), Ukrajina sušen krompir in mi to vse kot reveži z veseljem sprejemamo.

* **Prvi polk ruske socialistične armade** polk »Karl Liebknecht«. »Havase« poroča iz Petrograda, da je dobil na vladni ukaz prvi polk rdeče armade ime »Karl Liebknecht«. — To je demonstracija proti Nemčiji. Karle Liebknecht, vodja nemških neodvisnih socialistov je še sedaj v ječi, in ti si to pustijo dopasti.

* **Karte za obleko** so vpeljali na Švedskem.

Iz stranke.

SODRUGI in SODRUŽICE!

Čas, v katerem živimo, je resen, bodočnost delavstva pa negotova. Boji za obstanek kakor tudi boji za politično in narodno svobodo bodo hudi in zmagal bo v njih le tisti, ki bo močnejši. Da bo slovensko delavstvo zmagovito v teh bojih, je treba močnega orožja, to je, močne politične organizacije in razširjenega tiska.

Da se to doseže, smo se namenili, prirediti po vsem jugoslovanskem ozemlju, kjer imamo pristaše

RDEČI TEDEN.

ki naj bo teden od nedelje, dne 28. t. m. do nedelje, dne 5. maja. V tem času bodi vsak sodrug vnet agitator, ki naj gre od delavca do delavca ter pridobiva nove naročnike za naš dnevnik »Napreja« in nove člane za našo politično organizacijo.

V krajih, kjer je več sodrugov, naj si sodrugi razdele delo po okrajih, da bo vsak nekaj izvršil. Vsa tozadevna pojasnila dobe sodrugi pri strankinem tajništvu v Ljubljani.

Vse nove naročnine s plačano naročnino naj sodrugi takoj pošljejo upravi lista. Vsak sodrug, ki dobi 10 novih naročnikov dobi za nagrado po en izvod romana »Rim«.

Vse nove člane za politično organizacijo pa naj pošljejo sodrugi od tam, kjer ni še krajne skupine strankinemu tajništvu v Ljubljano.

Povsod tam, kjer je že vsaj 15 strankinih pripadnikov naj se ustanovi krajna skupina.

Strankini prispevek znaša 70 vin. na mesec. Strankini opravičnik je tiskan v poročilu o strankinem zboru, ki izide te dni.

Sodrugi in sodružice, na delo, pokažimo svojo voljo, svojo ljubezen do našega dnevnika do naše stranke. Od 28. aprila do 5. maja konkurirajmo drug z drugim, kdo bo te dni pridobil več naročnikov »Napreja«, kdo bo pridobil več članov naši politični organizaciji!

Na delo za dobro in sveto delavsko stvar! Naša stranka, naš tisk, mora postati krepka obramba proti vsem navalom! Združimo se in okrepimo! Čaka nas mnogo socialnega in kulturnega dela, ki ga utegnemo izvesti le z lašno močjo. Ne govorimo samo, ampak delajmo tudi, vsaj smo zato delavci: ne le za druge, tudi zase, za svojo bodočnost delajmo! In svet, ki zaničuje delo delavčevih rok, naj spozna v delavstvu silo, ki hoče in more odločevati o svoji usodi, če hoče. Samo tedaj, če hoče, in mi hočemo! Prvi maj velja letos okrepitvi naše stranke in našega dnevnika!

Kdor zna misliti,
ve, da mora biti vsak delavec član
socialno demokratične stranke.

Zaveden delavec ne bo odlašal, temveč takoj sporočil svoj pristop v stranko z dopisnico. Napiše naj natančno: svoje ime, stan in bivališče in odpošlje na naslov: Josip Petejan, Ljubljana, Učiteljska tiskarna.

Bodočnost gre delavstvu, če bo močno, zato vsi v organizacije!

MOJZES ALI DARVIN?

SOLSKO VPRAŠANJE
SPISAL DR. A. DODEL
CENA 70 VINARJEV

DOBI SE V ZALOŽBI „NAPREJA“
:-: V LJUBLJANI :-:

Vojakom na fronti in v zaledju

prodaja založba „Napreja“ knjige
in brošure 30% ceneje. Naročila
sprejema uprava „Napreja“ v Ljub.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Josip Petejan.

Tisk „Učiteljske tiskarne“ v Ljubljani.

Občno konzumno društvo v Idriji

vabi svoje člane na

reden občni zbor

ki se bo vršil

v nedeljo, dne 28. aprila 1918 ob 9. dop.
v pivarni pri „Črnem orlu“ v Idriji

z dnevnim redom:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Računsko poročilo za upravno leto 1917.
3. Poročilo nadzorstva, razdelitev čistega dobička in podelitev odveze načelstvu
4. Volitev dveh članov načelstva (ravnatelja in blagajnika).
5. Volitev štirih članov nadzorstva in štirih namest.
6. Poročilo načelstva, predlogi in nasveti.

Pristop na občni zbor je dovoljen samo z legitimacijami. Predlogi, ki naj se o njih razpravlja, morajo biti 8 dni pred zborom izročeni načelstvu.

Načelstvo.

Nadzorstvo.

Kavarna „UNIONE“

TRST

Velika zbirka političnih in leposlovnih
revij in časnikov v vseh jezikih.
Shajališče sodrugov vseh narodov.

- GORICA - **F. Batjel** - LJUBLJANA -
Stalna ulica 2-4 Stari trg št. 28.

Trgovina in mehanična delavnica.

Moška in ženska dvokolesa

še s staro prevmatiko

šivalni in pisalni stroji, gramofoni, električne žepne svetilke. Najboljše baterije. Posebno nizka cena za preprodajalce.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani

obrestuje hranilne vloge po čistih

Rezervni zaklad nad K 1.000.000.

4 1 0
4 0

brez odbitka rentnega davka.

— Ustanovljena l. 1881. —